

وجود سه نوع غنا در فقه شیعه، این فقه را متمایز کرده است

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی با اشاره به غنای فقه شیعه گفت: وجود سه نوع غنای در اندیشه، غنای در ادبیات و غنای در استدلال در فقه شیعه؛ این فقه را متمایز کرده است

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی با اشاره به غنای فقه شیعه گفت: وجود سه نوع غنای در اندیشه، غنای در ادبیات و غنای در استدلال در فقه شیعه؛ این فقه را متمایز کرده است و اگر بخواهیم این سه نوع غنا را به مسائل مستحدثه سوق دهیم، لازم است در ساختار و باب بندی فقه تغییر ایجاد کنیم تا مسائل جدید در آن جایگاهی پیدا کنند.

به گزارش شبکه اجتهاد، حجت الاسلام والمسلمین 'احمد مبلغی' در همایش 'نوسازی آموزش علوم اسلامی در حوزه و دانشگاه و نقش علامه عسگری در این زمینه' اظهار داشت

وی ادامه داد: با وضع موجود مسائل صف کشیده در مقابل درب های فقه بی پاسخ می مانند و یا پاسخ های عجولانه و شتابزده و طبعا غیر علمی و دقیق و غیر بهره مند از غناهای سه گانه پیدا می کنند و در این صورت تمایز فقه شیعه در پاسخگویی به زمان محقق و آشکار نمی شود.

مبلغی درباره نهادی که وظیفه این اصلاح و تغییر را بر عهده دارد، گفت: علم و شؤون مربوط به آن چیزی نیست که تحمیلی باشد؛ بلکه باید نسبت به آن به اجماع رسید؛ از این رو باید کوشید این اجماع صورت گیرد در غیر این صورت تلاش ها بی فایده و یا کم فایده خواهد شد.

وی ادامه داد به صورت پله کانی باید سه مرحله را در پیش گرفت حصول اجماع نسبت به اصلاح و تغییر، ایجاد مدیریت علم که بتواند جغرافیای علوم اسلامی را به درستی تبیین کند و با سهم گذاری و اولویت بندی، خط مشی ها را ترسیم نماید و سوم تعیین گروه های مرجع و تغییر که بر اساس استانداردها و معیارهای دقیق و ضمن حفظ غنا و عمق محتواها به این کار مبادرت ورزند. مبلغی گفت: نظام آموزشی حوزه و دانشگاه در ارتباط با علوم دینی مقوله ای بسیار مهم و اساسی است که بی توجهی به آن، انتقال محتواهای علوم دینی را به نسل جدید با مشکل جدی همراه می سازد و در نتیجه، تداوم علوم دینی در بستر زمان را فاقد تضمین می شود.

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی افزود: یک نظام آموزشی به ویژه نظامی که علوم اسلامی را عرضه می کند باید دارای هشت ویژگی باشد. این هشت ویژگی برخی وصف ساختار نظام آموزشی، برخی وصف محتوای آن، و برخی نیز مشترک بین ساختار و محتوای است.

وی گفت: این ویژگی ها شامل 'سرعت مندی'، 'هدف مندی'، 'هوشمندی'، 'زمان بندی'، 'نقدمداری'، 'مستندمداری' و 'پژوهش بنیاد بودن' و 'تخصص نهاد بودن' می باشد.

وی سرعت مندی، هدف مندی، هوشمندی را از ویژگی های ساختار نظام آموزشی دانست و گفت: مقصود از سرعت مندی این است که نظام آموزشی با توجه به تحول پذیری سه مقوله 'ادبیات'، 'نگاه جامعه' و 'ابزارهای انتقال دهنده' باید در کوتاه ترین زمان، انتقال دهنده گزاره های علمی باشد و برای تامین این ویژگی باید نظام آموزشی را به صورت مدام، بازسازی کرد.

مبلغی اظهار داشت: نقدمداری، مستندمداری و پژوهش بنیاد بودن خصلت های سه گانه ای است که لازم است محتوای یک نظام آموزشی از آن برخوردار باشد.

رئیس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی تخصص نهاد بودن را آخرین ویژگی دانست که اتصاف نظام آموزشی به آن، هم از حیث ساختار و هم از حیث محتوای نظام آموزشی ضروری است.

وی در مورد اتصاف ساختار نظام آموزشی به این وصف گفت: توصیه به 'تخصص' کافی نیست؛ بلکه خود نظام آموزشی باید به گونه ای باشد که در آن، فضاهای تعریف شده ای برای تخصص ها تعبیه شده باشد در نتیجه، مجال را برای هر کس که خواست غیر تخصصی عمل کند عملا ببندد و جامعه علمی را به سمت تخصص ها سوق دهد.

وی در زمینه تغییر پاره ای از محتواهای متون فعلی گفت: این بحث امروزه به یک گفتمان تبدیل شده است؛ برخی به آن اعتقاد دارند و برخی با آن مخالف هستند و معتقدند با تغییر، عمق موجود در محتواها از میان می رود.

وی گفت: نظام آموزشی حوزه به دلیل وجود عناصری ویژه در آن توانسته بیش از هزار سال در دل تاریخ بماند و ببالد؛ این عناصر را به شدت باید حفظ کرد؛ اما برای این که از زمان عقب نمانیم لازم است از متدهای جدید در نظام آموزشی نیز بهره ببریم و با این متدها نظام آموزشی دینی را تکمیل و نوسازی کنیم.

وی با اشاره به این که برخی معتقدند که در شیوه ها و روش های آموزش علوم اسلامی نباید به هیچ روی تجدید نظر صورت گیرد، گفت: حق این است که اگر چه 'نظام چگونگی انتقال علوم اسلامی' عناصر ثابت و ارزشمندی دارد که حوزه ها را هزار سال حفظ کرده است؛ ولی راه را نباید بر تکمیل متدهای انتقال دهنده ببندیم تا آموزش علوم اهل بیت (ع) به صورت سریع و جامع به انجام برسد.

مبلغی با اشاره به این که علامه عسکری را باید از نو شناخت، گفت: علامه عسکری در روش خود روایات را بخشی از تاریخ می گرفت و ضمن پایبندی به حجیت آن در رفت و برگشت مدام میان قطعات تاریخ و روایات خویش را قرار می داد و از این رهگذر به ابتکاراتی دست می زد که بر حوزه هاست این روش را بازخوانی کنند در مقابل این روش دو طیف قرار دارند یکی کسانی که فقط تاریخ را تحلیل می کنند و دیگری کسانی که فقط روایات را مطالعه می کنند.

منبع: شبکه اجتهاد